

गाण्डव्य patron. von गाण्डु gaṇḍu गर्गादि zu P. 4,1,105. Dazu f. गाण्डव्यायनी gaṇḍa लोकितादि zu P. 4,1,18.

गाण्डिवं m. n. Arjuna's Bogen, der früher Agni, Varuṇa, Soma, Indra, Praṅapati, Brahman und auch Īva gehört haben soll, P. 5,2,110, Sch. AK. 2,8,2,52. H. 710. an. 3,700. MED. v. 36. MBh. 3,228. 527. 1662. 11633. 5,3540. 5354. Bhaṅ. P. 1,9,15. Bogen überh. H. an. MED. — Vgl. गाण्डिव.

गाण्डो f. N. einer Pflanze (?), aus der der Bogen Gaṇḍiva verfertigt wurde, P. 5,2,110. एष गाण्डोमयश्चापः MBh. 3,3540.

गाण्डोर् adj. von der Pflanze गाण्डोर् herrührend u. s. w.: शाकः सूचः 1,218, 19.

गाण्डोर्वं (von गाण्डो) m. n. gaṇḍa अर्धर्चादि zu P. 2,4,31. TRIK. 3,5,15. SIDDB. K. 250,6,6. Arjuna's Bogen P. 5,2,110. AK. 2,8,2,52. H. 710. an. 3,700. MED. v. 36. von Soma dem Varuṇa, von diesem Agni und von Agni dem Arjuna verehrt MBh. 1,8177. fgg. 2227. 3,248. 424. 1639. 4,1325. fgg. 5,5353. fgg. Bhaṅ. 1,30. DRAUP. 5,17. AB. 5,15. HARIV. 9798. PAÑKAT. III,237. Bhaṅ. P. 1,7,16. Bogen überh. H. an. MED. — Vgl. गाण्डिव.

गाण्डोवधन्वन् (गा + ध + वन् Bogen) m. ein Bein. Arjuna's MBh. 2,2083. 3,1269. 5,99. 13,6924. MEGH. 49. PRAB. 73,15.

गाण्डोविन् (von गाण्डो) m. 1) dass. TRIK. 2,8,16. MBh. 13,6898. — 2) N. eines Baumes, Terminalia Arguna W. u. A. (s. अर्जुन), RĪĀN. im ÇKDn.

गात्र (von 2. गा) nom. ag. 1) Sānger Kāṇḍ. Up. 1,6,8. गात्रा चतुर्णां वेदानाम् HARIV. 3051. SAṆCITADĀM. im ÇKDR. — 2) adj. zornig (!). — 3) m. ein Gandharva. — 4) m. das Männchen des indischen Kuckucks. — 5) m. Biene H. an. 2,166. — Vgl. गातु, welches nach MED. dieselben Bedd. hat.

गातव्य (wie eben) adj. zu singen, singbar TRIK. 3,3,310. H. an. 2,356. MED. j. 19.

गातागतिकं (von गतागत) adj. f. ई durch das Gehen und Kommen hervorgerufen gaṇa अतग्यतादि zu P. 4,4,19.

गातानुगतिकं (von गतानुगत) adj. f. ई durch das Nachtreten hervorgerufen gaṇa अतग्यतादि zu P. 4,4,19.

1. गातुं (von 1. गा) m. 1) Gang. Bewegung, freie Bewegung: गातुं कणावन्नुषमा जनीय RV. 4,51,1. 1,71,2. देवैर्यो गातुं मनुषे च विन्दः 10,104,8. गातुं कौ ऽस्मिन्कः केतुं कश्चरित्रीणि पूरुषे (अदधात्) AV. 10,2,12. — 2) (freier) Raum; Ort, Aufenthaltsort; = पृथिवी Erde NAIGH. 1,1. मित्रो अक्रोश्चिदाडुह नयाय गातुं वनते RV. 5,65,4. 10,99,8. उहं नो गातुं कृणु सोम 9,85,4. इन्द्रो नृभिर्जनदीघानः साकं सूर्यमुषसं गातुमग्निम् 3,31,15. Zuflucht: शतैर्दना धातृव्यधी यज्ञमानस्य गातुः AV. 10,9,1. पृथ्वीप्रो मर्कथो नार्धमानस्य गातुर्दब्धचक्षुः परि विश्वं बभूव 13,2,44. — 3) Weg, Bahn; Ausgang, Zugang: गोभ्यो गातुं निरैवे RV. 8,43,30. व्यर्षमा वरुणाश्चेति पन्थामिषस्पतिः सुचितं गातुमग्निः 4,85,4. ऋजुं च गातुं वृजिनं च 9,97,18. 96,15. der Flüsse 6,30,3. 1,93,10. 7,47,4. der Sonne 63,5. des Gebets zu den Göttern: त्रैशानर् ब्रह्मणो विन्द गातुम् 13,3,10, 30,1. 9,96,10. निन्न अश्विवा मर्दसो गातुर्मणित 69,7. युधा विदं मनवे गातुमिष्टये 10,49,9. AV. 13,1,4. VS. 2,21. — 4) Fortgang, Gedeihen. Wohl-

II. Theil.

fahrt: प्रजावातः पशुमो अस्तु गातुः RV. 3,34,18. एतेन (स्तोमेन) गातुं कुरिवो विदो नः 1,173,13. मन्दान इन्द्रो अन्धसः सखियो गातुमिच्छति (auch zu 3) 80,6. 112,16. युजेन गातुमव इच्छमानः 6,6,1. 3,1,2. 5,30,7. विद्वान्तु तनयाय स्ववित् 1,96,4. AV. 2,34,2. ÇAT. Ba. 1,9,2,27. — Vgl. अरिष्टं, तुरं, सुं.

2. गातुं (von 2. गा) 1) m. a) Gesang: स ते ज्ञानाति सुमतिं यविष्ठु य ईवते ब्रह्मणो गातुमैरत् RV. 4,4,6. 10,122,2. अथ क्रतुं विदतं गातुमर्चते 1,151,2. मित्रं यत्र वरुणा गातुमर्चथः 6. ब्रह्मा तूतोदिन्द्रो गातुमिज्जन् 2,20,5. ऊर्धो वा गातुर्धरे अकार्यधी शोचोषि प्रस्थिता रज्ञासि 3,4,4. अद्देषो नो मरुतो गातुमेतन् आता क्वं जरितुः 5,87,8. 10,20,4. — b) Sānger Uq. 1,72. vielleicht: ऋग्मिभिर्ऋग्मी गातुभिर्ऋः RV. 1,100,4. — c) ein Gandharva. — d) das Männchen des indischen Kuckucks. — e) Biene Uq. 1,72. MED. t. 15. — f) N. pr. eines Ātreja (Verfassers von RV. 5,32) RV. ANUKR. — 2) adj. böse, zornig (!) MED. — Vgl. गात्र.

गातुमैत् (von 1. गातु) adj. räumig, bequem: संसद् RV. 7,54,3.

गातुय् und गातुय् (wie eben), गातुति und गातुयति Zugang —. Fortgang u. s. w. suchen, oder zu verschaffen beabsichtigen: स त्वं न इन्द्र वज्रैर्भिर्दशस्या च गातुया च । अच्छा च नः सुमं नैषि RV. 8,16,12. ये स्मो पूरा गातुयतीव देवाः (Padap.: गातु) 1,169,5. नृयन्त्रा उ कुरिभिः संभृत्क्रान्विन्द्रं वृत्रं मनुषे गातुयन्नपः den freien Zugang der Wasser für die Menschen beabsichtigend 32,8.

गातुविद् (1. गातु + विद्, adj. den Weg —, Zugang findend, weisend, eröffnend; Wohlfahrt gebend RV. 1,51,3. 105,15. सोमो जिगाति गातुविद्वानामेति निष्कृतम् 3,62,13. 9,46,5. 65,13. 92,3. 101,10. अदधाशिद्गातुवित्तं 8,25,9. 19,6. 55,14. 92,1. यज्ञ AV. 11,1,15. सूर्यं व्यं रतंसि नित्यं गातुविदं क्वामक्ते नार्धमानाः 13,2,43.

गातुय् s. गातुय्.

गात्र (von 1. गा sich bewegen) 1) n. Uq. 4,161.170. am Ende eines adj. comp. f. आ und ई Kāç. zu P. 4,1,54. निर्मासगात्रा MBh. 9,2651. PAÑKAT. 128,21. वरगात्री MĀKĒB. 10,21. ÇIK. 65 (v. l. आ). VIKR. 79. KUMĀRAS. 7,11. KĀURAP. 22. DAÇAK. in BENF. Chr. 201,13. a) Glied des Körpers H. ç. 117. H. an. 2,409. MED. r. 23. यते गात्रदग्निना पच्यमाना दृभि प्रूनं निकेतस्यावधावति RV. 1,162,11. अच्छिद्गा गात्रो व्युनो कृपोत 18 (ĀIT. Br. 2,6), 20. (मधु) अन्नु गात्रा वि धावतु 8,17,5. 48,9. प्रभुगात्राणि पर्येषि विश्रतः 9,83,1. VS. 23,39,44. AV. 1,13,1. 5,29,12. 10,7,27. 11,1,24. TS. 3,4,2,2. KĀTU. ÇR. 9,12,4. M. 2,209.211. 3,242. 4,143. 5,109. HĪP. 4,9. N. 3,8. 9,5. 14,16. R. 1,4,30. 23,12. 3,72,20. 78,9,5. 22,11,15. Suçr. 1,113,4. 116,16. 136,3. PAÑKAT. III,167. ÇĀK. 66. 178. 21,14. VET. 30,18. — b) Körper AK. 2,6,2,21. 3,4,22,57. H. 563. H. an. MED. रुधरे च सुते गात्रात् M. 4,122. न गात्रात्सावपेदस्क् 169. N. 19,27. SUND. 3,14. 16.30. ÇĀK. 37. 178, v. l. RAGH. 1,85. MEGH. 91. ÇĀN-GĀRAT. 18. — 2) Vordertheil eines Elephanten, n. AK. 2,8,2,8. H. 1228. H. an. MED. n. und f. गात्रा TRIK. 2,8,39. f. H. 1228. Sch. — 3) m. N. pr. eines Sohnes des Vasishtha VP. 83. — 4) गात्रा f. = पृथिवी (vgl. गोत्रा) Erde NAIGH. 1,1. — Vgl. प्रनगात्र.

गात्रक (von गात्र) n. Körper VIKR. 79.

गात्रगुप्त (गात्र + गुप्त) m. N. pr. eines Sohnes Kṛṣṇa's von der Lakshmanaṇ HARIV. 9189.